

РЕЦЕНЗИИ И АНОТАЦИИ
REVIEWS AND ANNOTATIONSЗА ЛИРИКАТА И ДЕЦАТА: РЕЦЕНЗИЯ НА КНИГАТА
„ПРИЛОЖЕНИЕ НА МНЕМОНИЧНИЯ МЕТОД
В ПРЕДУЧИЛИЩНА ВЪЗРАСТ: ПРИ ВЪЗПРИЕМАНЕ
И ЗАУЧАВАНЕ НА ЛИРИЧЕСКА ТВОРБА“**Божидар Ангелов***Софийски университет „Св. Климент Охридски“*

Резюме: В рецензираната книга се разглежда приложението на мнемоничния метод при заучаването наизуст на лирическо произведение в предучилищна възраст. Описаният методически алгоритъм предоставя възможност за бързо, лесно и цялостно заучаване, което децата възприемат много повече като игра, отколкото като задача, която трябва да изпълнят. Мнемотаблицата, изготвена и използвана според посочените правила, може да послужи не само като алтернатива на еднообразното повторение, но и като игрови похват за стимулиране на речевата активност на децата.

Ключови думи: мнемоничен метод; предучилищна възраст; монография

Възприемането и пресъздаването на лирическо произведение е една от основните задачи на литературното обучение в предучилищна възраст. Работата с лирическа творба е тясно свързана както с формирането на поетичен слух у децата, т.е. способността да се чувства ритмичната организация на думите в стихотворната форма, така и с усъвършенстването на вербалната памет в процеса на ученето. Закономерни условия за тяхното развитие са преди всичко дейността и упражненията на децата, тяхната мотивация и активност, системата и начинът на преподаване. В преобладаващите случаи заучаването наизуст на лирическо произведение в предучилищна възраст се свързва с механичното му запомняне и буквалното му възпроизвеждане в поредица от еднотипни повторения.

В същото време в годишното тематично разпределение не са предвидени педагогически ситуации, посветени специално на заучаването на лирическо произведение. Обикновено заучаването започва в ситуацията на възприемане на произведението и продължава в други режимни моменти. В търсене на оптимален начин за заучаване учителите често прибегват до хорово повторение на текста, при което децата възпроизвеждат стихотворението механично, без да вникват в съдържанието и чувството на творбата и без да подбират съзнателно интонационната изразителност на речта си.

Авторката на изследването „Приложение на мнемоничния метод в предучилищна възраст: при възприемане и заучаване на лирическа творба“ (2022) д-р Пенка Вълчева търси алтернатива на механичното и безинтересно за децата заучаване наизуст на лирическо произведение. Тя предлага методически алгоритъм за възприемане и пресъздаване на лирическо произведение с помощта на мнемотаблица. За проследяване на влиянието на мнемотаблицата върху заучаването и възпроизвеждането на текста е разработена специална диагностична процедура, която отчита езиковото разбиране и езиковата продукция на децата.

В теоретичната част на монографията е представен обзор на психологическа и педагогическа литература, който разглежда специфичните особености в развитието на паметта в учебно-възпитателния процес в предучилищна възраст и приложението на мнемоничния метод в езиковото обучение на децата. Представен е и модел на методически подход към лирическото произведение в предучилищна възраст, в който е отделено специално внимание на жанровите особености на лириката за деца. Авторката обобщава теоретичния си обзор с анализ на резултатите от свое мащабно анкетно проучване сред детски учители върху утвърдените в педагогическата практика методи и похвати за работа с лирическо произведение.

В практическата част на монографията е представено експериментално изследване върху уменията на децата на 5–6-годишна възраст да заучават и възпроизвеждат наизуст лирическо произведение. За реализирането му авторката разработва методически алгоритъм на педагогическа ситуация за възприемане и заучаване наизуст на лирическо произведение с помощта на мнемотаблица. Изследването се провежда в експериментална и контролна група, където чрез специално разработена диагностична процедура се оценяват езиковото разбиране и езиковата продукция на децата. За тази цел авторката проследява равнищата на самостоятелност, плавност и ритмичност в изпълненията на децата, като същевременно отчита броя и естеството на допусканите грешки. Анализът на получените резултати недвусмислено доказва ефективността на мнемотаблицата в процеса на заучаване и възпроизвеждане наизуст на лирическо произведение. Изхождайки от резултатите, авторката извежда основни правила за изготвяне и

прилагане на мнемотаблица в педагогическа ситуация за възприемане и пресъздаване на лирическо произведение.

Като имам предвид гореизложеното, смятам, че описаното изследване обогатява специализираната методическа литература с иновативен метод за работа с лирическа творба в предучилищна възраст и несъмнено ще представлява интерес както за студенти – бъдещи детски учители, така и за действащи такива.

ЛИТЕРАТУРА

Вълчева, П. (2022). *Приложение на мнемоничния метод в предучилищна възраст: при възприемане и заучаване на лирическа творба*. Монография. Бургас: Унив. „Проф. д-р Асен Златаров“, 125 с. ISBN 978-619-7559-31-6.

REFERENCES

Valcheva, P. (2022). *Prilozhenie na mnemonichnia metod v preduchilishtna vazrast: pri vazpriemane i zauchavane na liricheska tvorba*. Monografia. Burgas: Univ. „Prof. d-r Asen Zlatarov“, 125 s. ISBN 978-619-7559-31-6.

ABOUT LYRICS AND CHILDREN: A REVIEW OF THE BOOK “THE APPLICATION OF THE MNEMONIC METHOD AT PRESCHOOL AGE: FOR THE PERCEPTION AND LEARNING OF A LYRICAL WORK”

Abstract: *This peer-reviewed book examines the application of the mnemonic method to rote learning of a lyric work at preschool age. The described methodological algorithm provides an opportunity for quick, easy and comprehensive learning, which children perceive much more as a game than as a task to be performed. The mnemonic table, prepared and used according to the rules outlined, can serve not only as an alternative to monotonous repetition but also as a playful approach to stimulating children’s speech activity.*

Keywords: *mnemonic method; preschool age; review*

Prof. Bojidar Angelov, DSc
Sofia University “St. Kliment Ohridski”
15, Tzar Osvoboditel Blvd. 1504 Sofia, Bulgaria
ORCID: 0000-0001-9162-1766
E-mail: bmangelov@abv.bg